

II. МАШИНОВИКОРИСТАННЯ У РОСЛИННИЦТВІ ТА ТВАРИННИЦТВІ

УДК 636.083.1

Кольчак В.В.

Фіалковська Л.В.

Березовський І.В.

Кольчак А.В.

(Вінницький національний аграрний університет)

ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНІ МІРОПРИЄМСТВА ПРИ УТРИМАННІ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ НА ВІДКРИТИХ МАЙДАНЧИКАХ В ІНДИВІДУАЛЬНИХ БУДИНОЧКАХ

В статті приведені ветеринарно-санітарні заходи при утриманні новонароджених телят на відкритих площадках в індивідуальних будиночках, наведені правила підвищення стійкості організму новонароджених телят к захворюванням шляхом обробки їх специфічними лікувально-профілактичними препаратами.

The article presents the veterinary-sanitary activities to hold newborn calves outdoors in individual houses, given the rules increase the body's resistance to diseases of newborn calves by treatment of their specific preventive and curative drugs.

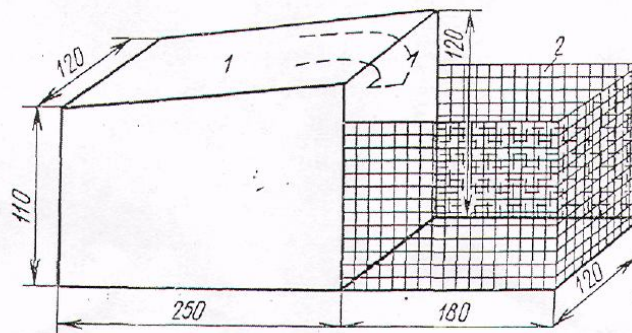
Вступ

Зоотехнічні та ветеринарно-профілактичні міроприємства в сухостійний період полягають у тому, що з метою покращення умов утримання, догляду та годівлі корів за 2 місяці до розтелу, а нетелів за 3 місяців відділяють в окремі гурти (цехи сухостійних корів) і створюють їм кращі умови утримання та годівлі.

Метою роботи

Вивчення ветеринарно-санітарних міроприємств при утриманні новонароджених телят та приведення правил підвищення стійкості організму новонароджених телят до захворювань; розробка імуномодулятора, який підвищує антиінфекційну резистентність новонароджених телят як при профілактичному, так і при терапевтичному застосуванні.

В одному із господарств Вінницької області проводили дослідження холодним методом вирощування телят в індивідуальних профілакторіях. Індивідуальний профілакторій являв собою невеликий будиночок без підлоги і передньої стінки, виготовлений із фанери або дошок і обтягнутий поліетиленовою плівкою або рубероїдом (рис. 1). В середині будиночка розміщувалась годівниця для грубих кормів і концентратів. На передній стінці будиночка замість дверей прикріпили брезентовий полог, який може закриватися при неблагоприятних метеорологічних умовах.

1- брезентовий полог, 2- металічна сітка (15x15)

Рис. 1. - Індивідуальний будиночок-профілакторій

Однією найважливішою умовою для утримання телят є наявність твердого покриття площадки, наявність сухої підстилки у вигляді тирси товщиною 25-30 см з шаром соломи і врахування напрямлення вітру. В осінньо-зимовий період будиночки слід розміщувати на дерев'яних щитах.

Новонароджених телят в індивідуальні профілакторії приводили в одноденному віці.

Перші сім днів телят годують материнським молозивом із соскових поїлок три рази на день. В подальшому їм дають збірне молоко, замінник цільного молока (ЗЦМ), комбікорм і сіно згідно норм, які наведені в таблиці 1.

Телят через 45-60 днів утримання переводять в старші групи дорощування.

Одним з резервів поліпшення постачання населення молочними продуктами є зниження витрат цільного молока на випойку телят. В даний час розроблені різні рецепти сухих і рідких молочних сумішей.

Замінник, розроблений у Всеросійському інституті тваринництва випускається деякими молочними заводами Вінницької області. Але цього недостатньо, щоб задовільнити потреби тваринництва. Професором Костенко В.М. розроблений і впроваджений у виробництво рідкий замінник цільного молока, випойка якого починається після профілакторного періоду, з віку-16-20 днів після народження по наступній схемі (таблиця 1).

Таблиця 1

Схема випойки молодняка після профілакторного періоду

Вік (днів)	Кількість цільного молока (кг)	Кількість знежиреного молока (кг)	Кількість рідкого замітника (кг)
Для телиць			
16	5	-	1
17	4	-	2
18	3	-	3
19	2	-	4
20	1	-	5
21-30	-	1	6
31-40	-	2	5
41-50	-	3	5
51-60	-	4	4
Для бичків			
16	5	-	1
17	4	-	2
18	3	-	3
19	2	-	4
20	1	-	5
21-30	-	2	5
31-40	-	3	4
41-50	-	3	4
51-60	-	4	3

Під час впровадження у виробництво технології утримання новонароджених телят в індивідуальних будиночках, площадки і будиночки сестиматично очищають від підстилки, залишків кормів, промивають і дезінфікують. Для кращого просушування клітки-будиночки перевертають і витримують на сонці 1-2 дні, після чого їх знову використовують для утримання новонароджених телят.

Як показали наші дослідження для ефективного використання в господарствах „холодного" методу вирощування телят які знаходяться біля профілакторіїв, час від часу міняти місцями. Цим також досягається мети ефективного та постійного розриву епізодичного ланцюга. В таблиці 1 наведені витрати при годуванні телят.

Таблиця 1

Витрати при годуванні телят

Вік, днів	Витрати молока відновленого ЗЦМ на 1 голову, кг		Витрати комбіорма КР – 1 на 1 голову, кг		Витрати сіна на 1 голову, кг	
	в день	за період	в день	за період	в день	за період
1-7	-	МОЛОЗИВО	-	-	-	-
7-14	5	35	од	0,7	привчають	-
14-21	6	42	0,2	1,4	0,1	0,7
21-28	7	49	0,3	2Д	0,1	0,7
28-35	7	49	0,4	2,8	0,2	1,4
Всього	-	175		7,0		2,8

Крім того, з метою недопущення виникнення респіраторних захворювань у телят старших вікових груп 2-4-6 місяців, слід їх утримувати окремо використовуючи технологію вирощування і утримання новонароджених телят методом ритмічної заміни родильних відділень і профілакторіїв.

Підвищення стійкості організму новонароджених телят до захворювань шляхом обробки їх специфічними лікувально-профілактичними препаратами.

Під час скрінінгу та хімсінтезу спеціальних імуномодуляторів та пробіотиків враховували імунологічну толерантність неонатальних телят та -здатність їх організмів формувати місцевий клітинний імунітет при імунізації телят малими дозами тенекутних мікроорганізмів. З метою виділення соматичних 0 – антигенів Ешерихія колі еталонний апатогенний штам М-17 висівається на біологічні флакони з поживним середовищем із високим вмістом змінного азоту (< 120 мг%) та незамінних амінокислот.

Після змиву бактеріальної суміші мікроорганізмів і доведення її до концентрації 4,5 млрд. мікробних тіл в 1 мл по еквілібричній кривій ФЕК суміш ресуспендується у ізотонічному розчині хлориду натрію і з неї виділяються протективні антигени Ешерихія колі. До складу розробленого нами імуномодулятора в якості ацьювантів можуть входити гетерологічна РНК та нуклеїнат натрію, які широко приміняються при інфекційних захворюваннях стрепто- та стафілококового походження.

Препарат ВНАУ підвищує антиінфекційну резистентність новонароджених телят як при профілактичному, так і при терапевтичному застосуванні.

Висновки

1. Ветеринарно-санітарні міроприємства при утриманні новонароджених телят на відкритих майданчиках в індивідуальних будиночках є ефективними методами розриву епізоотичного ланцюгу і дозволяють забезпечити збереженість молодняку.

2. Приведені правила підвищення стійкості організму новонароджених телят до захворювань шляхом обробки їх специфічними лікувально-профілактичними препаратами.

3. Розроблений імуномодулятор (препарат ВНАУ), підвищує антиінфекційну резистентність новонароджених телят як при профілактичному, так і при терапевтичному застосуванні.

Література

1. Директива 92/46/ЄЕС від 16.06.92 «Медико-санітарні правила з виробництва та розміщення на ринку сирого молока, термічно обробленого молока і продуктів на молочній основі».
2. Організація ветеринарно-санітарного контролю виробництва молока коров'ячого на фермі відповідно до вимог СОР / В.Касянчук, О.Бергілевич, Я. Крижанівський, М.Кухтин // Ветеринарна медицина України. – 2006. - № 7. – С. 38-40.
3. Оксамитний М.К., Даниленко І.П. Технологія одержання високоякісного молока. — К.: Урожай, 1976. — 94 с.
4. Останів Н.М. Ветеринарно-санітарне обґрунтування технології одержання молока за ДСТУ 3662—97: Автореф. дис. ... д-ра с.-г. наук / ЛДАВМ. - Львів, 1999. -19 с.
5. Кравців Р.Й., Козак М.В., Островський Я.Ю. та ін. Методичні вказівки для лабораторно-практичних занять з гігієни одержання молока. — Львів, 1998. -40 с
6. В.В. Власенко, В.В. Касянчук В.В. Кольчак Ветеринарно-санітарна експертиза молока і молочних продуктів: Навчальний посібник. – Вінниця: ПП «Едельвейс і К», 2008. – 132с.